

DEBRECZEN

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASZATI HIRLAP.

A debreczeni-vidéki „függetlenségi párt” közlönye.

Megjelen hetenkint ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Hirdetési díj:

Négy hasábos petitorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű, mint szintén több izbeli hirdetések, alkut szerint a legolcsóbb árért. Bélyegdíj: minden beiktatásért külön 30 kr. „Nyilt-tér”-en megjelenő közlemény minden petit sora 15 kr. N év- vagy bérmentetlennél beküldött kéziratok nem vétetnek tekintetbe. — Ugyiszintán kéziratok nem adnak vissza.

Előfizetési árak:

Helyben és postán küldve: Egy évre 10 frt. Negyed évre 2 ft 50 kr. Fél évre 5 „ Egyes szám — „ 5 „ Előfizetési pénz s minden közlemény: főpiacz, VECSEY-ház, földszint a szerkesztőségbe bérmentve küldendők. Előfizethetni helyben: TELEGGI K. LAJOS és ifj. CSÁTHY KAROLY könyvkereskedésben és a szerkesztőségnél. Egyébutt a postahivatalok utján.

deig látható

ERG F. reglete a világon

ár téren.

atseregletben vannak: viziló, egy vu. 2 elefant, 3 király tigris, 12 jaguár, leopard, hiéna, zebra, gírcucz, nagy gyüjtemény mindenféle állatokból és több más állatok.

atsereglet nyitva van reggeli 9 órától este 10 óráig.

as. időmitás és étetés dél- 4 órakor és este 7 órakor.

kr. II. hely 40 kr., III. hely 20 kr. II. helyen a felét fizetik.

en a penztárnál kaphatók.

valamint házi nyulakat vá-

nyulakat vá-

mészetes

ógyvizeket

sikeresebbet) u. m. bártfai, krisbadi, czi. cigelkai, emsi, shalli, gieshübl, gleichenbergi, Rákóczy, luhi, lipiki, marien-olyvai, szulini, és preblau stb.

denféle

sz festékeket,

setet, kitünő és gyorsan szá- után két óra múlva tökélete- rad.

rót, ementhali, grói, valódi tjtokat, sajtógácsát, (quarg- s szerárukat, de külö- gy minőségre mint jutányos- n beszerzettekkel is, pontos

RG LAJOS

eskedő Piacz, a távirda és postaépület mellett.

ZET főraktára.

ki, berendezési munkálatok, lég- z-berendezések, központi fűtések; zárítás, stb. közvetítésére jó di- s mellett minden nagyobb helyre stennek egy jónévi budapesti k- tal. Szives ajánlatok „B. H. 3500” Lang Lipót és Schwarz Gyula etések közvetítő irodájához cím- ök. Budapest, Gizella-tér, 3.

ehenek és ko- ak a gazd. tan- intézetből.

Folyé hó 13 ikán d. e. a lódi- alkalmával, a nagyerdőn, a kir- tanintézet kísérőlt szám- ettti tehenei s tisztá mangali- koczái elárvereztetnek.

As új francia miniszterium.

Teljesen ideiglenes jelleggel bír az új francia miniszterium, a régi az ülészak végén bukott meg, az új az ülészak végén alakult, nem azon czélból, hogy nagy dolgokat eszközöljön, nem azért hogy Franciaország nagy világhírűségének érvényt szerezzen a szünidők alatt is, hanem azért, hogy a köztársaság épen kormány nélkül ne maradjon és hogy a kormány konzerválja az államot a jövővel szemben. Nem célja, nem szándéka a kormánynak semmi nagyobb dolgokba beleavatkozni, semmi újat kezdeményezni, csak a meglevő állapotokat fentartani a parlamenti szünidő alatt és figyelemmel kísérni a kül- eseményeket.

Vajon nem fontos kérdés-e ez? Vajon lehet-e Franciaországnak közönyösnek lenni a jelen politikai viszonyok között csak egy hétig is, most mikor minden dolog tühegyre van állítva? Nem pótolhatatlan veszéllyel jár-e közönyösnek, tevéketlennek lenni ugy Franciaország, miut a népek ügyeire nézve?

A politikában sok dolog pillanatok alatt dől el, igen gyakran a tétlenség hasznos eredményeket hoz, de nem egyszer a legnagyobb veszéllyel jár az. Kérdés, ilyen veszélyei fenyegető helyzete-e a jelenlegi.

Bizonnyal igen. Anglia beavatkozása az egyiptomi kérdésben már maga a legelőkelőbb figyelmet igényli, s a köztársaságnak csak néhány napi vegetálása is e kérdésben olyan cselekményeket idézhet elő, melyeknek végeredménye kiszámíthatatlan károkból nyilvánulhat magára Franciaországra nézve.

Az ideiglenes kormány azonban tett a kormányra lépés pillanatában egy fontos nyilatkozatot, nevezetesen mihelyst fontosabb események kívánják, összehívni igérte a parlamentet. Ha szavát beváltja, ugy ren-

dén lesz a dolog, ha nem, ugy könnyen veszélyes lehet az új kormány Franciaországra nézve, mert ott is ismeretes már a Tisza Kálmán politikája; olyan dolgokat, melyek nem a nemzet akaratát képezik, sőt avval épen ellentétesek, ha a parlamentben nem lehet czinkostársakat kellő számban szerezni, ugy azokat a szünidő alatt kell fogatosítani s aztán a bevégzett tényekkel előállani, ha az új köztársasági kormány ilyen dologra vállalkozni szánna el magát, ha ő meghamisítva a köztársaság akaratát, példáuli Egyiptomra nézve Angliával szövethetne és a Nilus vidékertegegyvereseket szállítana a nemzetgyűlés meghallgatása nélkül, ugy igen-igen nagy bonyodalmakat idézhetne elő.

Minden körülmények közt e szünidő nagy forrongást rejt magában és a Franciaországban oly élesen elkülönözött pártok bizonyos nagy tusát fognak vivni, nem egy kérdésben a kulisszák megett, különösen — a jelen kormány jövőjét illetőleg; — mutatja ezt azon körülmény, hogy már is megtámadtattott ezen kormány, mint nem a valódi parlamenti többség kifolyása.

A franciaországi dolgok nagy fontossággal bírnak, mert a jelen nagy politikai kérdések ottan fognak nagyrésztben megoldatni. Mikor? az a jövő kérdése, talán már ma, talán még holnap sem.

Debreczen szab. kir. város egyetemes leírása.

Szerkesztette: Dr. Zelizy Dániel.

Az orvosok és természetvizsgálók idei, Debreczenben tartandó XXII. nagygyűlése alkalmára, ugy Debreczen város közönsége mint maga a törvényhatóság nagyszertű ünnepélyekre tett es tesz előkészületeket. Ezek közül bizonyára a legfényesebbet s legemlékezetesebbet fogja kepezni ama momentum midon Debreczen varosa a nagygyűlésben résztvevő tagoknak „Debreczen város egyetemes leírását” ajándékképen ki fogja osztani.

A „DEBRECZEN” TÁRCZÁJA.

A mérgezés.

— Bűnügyi történet. — 17.

Midőn az esküdtszék ítélete kihirdetett, Bocarmé neje felé fordult, s egy örömet és meglepedést kifejező pillantást vetett feléje.

Fougnes Lydia erre is teljesen érzéketlen maradt.

— Fougnes Lydia, kegyed föl van mentve. — A grófnét ezután a fogház igazgatója elvezeti.

A közvádó ezután a grófra a halálbüntetés kiszabását kéri.

— Bocarmé-Visart, van-e önnek valami kifogása ez ellen?

— Nincs — mondá reszkető hangon. Én teljesen ártatlan vagyok abban, amiben bűnösnek tartanak.

— És most először két könyecsepp csilámlott fel szeméből.

De a gyöngöseség csak egy pillanatra tartott, s teljes nyugodtsággal társalgott ezután ügyvédével.

S miután a törvényszék a halálbün-

Az ünnepély eme mozzanatát előre is méltán nevezhetjük a legfényesebbnek, mint-hogy maga a nagyobbara hírneves és elismert nevű tudós írók által másfél évig készült nagyszabásu munka a hazánkban eddig megjelent összes monographiak között méltan foglalja el a legelső helyet, mind irodalmi becsét, mind diszes kiállítását tekintve.

Debreczen város törvényhatósága még az 1880-ik évben, midőn az orvosok és természetvizsgálókat 1882-re Debreczenbe megnívta s a megnívast a nevezett testület előadta: képviselői gyűlésében elhatározta, hogy az orvosok és természetvizsgálók ezen XXII. nagygyűlésére a város egyetemes leírását saját költségén elkészíteti, s azt emek gyanant a komoly tudományokkal foglalkozó testület ideérkező tagjainak átadandja. Ennél becsesebb emekkel Debreczen városa valóban nem kedveskedhetett...

Debreczen város „egyetemes leírásának” megírására egy számos tagból álló irodai kör alakult, kiknek neveit lapunk tegnapi számban már közöltük; a mű szerkesztője a kiváló szakismerettel és képzettséggel bíró Dr. Zelizy Dániel debreczeni orvos volt. Az egész monographia finom velin papírra van nyomtatva, s 920 lapra terjed; a kiváló diszes kiállításért a városi nyomdat illeti az elismerés.

E miben Debreczen egész multjának, jelenének ciete, életmódja, minden gazdaságban fel van tarva következő három részben: I. rész tartalmazza a természeti viszonyokat. A II. rész: a társadalmi s egyéb viszonyokat. A III. rész tartalmazza a történetet. Aljton itt a leírásból egy igen érdekes részlet, melynek közlése után atterünk a könyv ismertetéséhez.

Debreczen, mint alföldi magyar város.

(Debreczen leírása cz. műből.)

Debreczen, a majdnem hatodfél ezer épületből álló alföldi magyar várost, nagy vidék metropolisát, mindenfelől messze terjedő síkság veszi körül.

A felé igyekvő utas páros tornyok csillogó negyett pillantja meg messziről, melyek a város északi és déli végén hosszú füstíveket bocsátó gyárművek felett unnepeyes meitossággal emelkednek felű, s melyeből eies hangu öreg harangok szava olykor mértődekre is kihallatszik.

A nem nagyon zajos, inkább komoly várost 16 nagy szőlőskert nyajas ráma-

képen veszi körül, miken kívül északról keletretről erdők díszítik a város tájképét.

Utcai tágasak, egyenesebbnél egyenesebbek, asphalt vagy téglá gyalog utakkal trachyt köböl készült, vagy makadám, vagy cyclops kövezésű szekérutakkal bírók, s ma már jórészt befásítottak. Több tér kerítve van átalakítva, s ezek közül egyikben az igen szép Csokonai-szobor, másikban az 1849. aug. 2-án vivott debreczeni csatának megszobzott oroszán alakjában megörökített emléke van felállítva.

A történelmi nevezetességű ref. nagytemplomon kívül van még két nagy ref. s egy r. kath. templom.

A középületek közt legimpozánsabb a reformátusok főiskolája: a debreczeni kollegium. E két tagas udvarral bíró kolossalis épület négyszögben van kiépítve. A vallás, tudomány s nemzeti szellemlnek e főiskolában mélyről buzgó hőforrása egyuttal fényforrása is Debreczennek. Mellette emliteudők a r. kath. gymnasiuma, mely a kegyes tanító rend birtokában van, s az országos gazd. tanintézet és a városon kívüli mintaszerű földmives iskola.

51 elemi iskola ugyanannyi épületben elhelyezve.

Városháza, megyeháza, színház, lövelde, számos állami épület, kaszárnyak egészítik ki a középületek tekintélyes sorozatát.

Közhivatalok nagy számmal fordulnak elő Debreczenben.

Van itt első folyamodásu kir. tvszék. kir. ügyészség, járás-biroság, pénzügyi igazgatóság, illetékkiszabási hivatal. kir. adóhiv., adófelügyelőség, dohány beváltó hivatal, kinestári dohányraktár, postahivatal, távirdaigazgatóság, katasteri hiv., közjegyzőség, kir. tanfelügyelő.

- Egyletek: 1. a debreczeni jótékony nőegylet. 2. Az orsz. vörös kereszt-egylet fiókja. 3. A Fröbel gyermeknevelő egylet. 4. A Haladás szabadkőműves-páholy. 5. Alt. munkás betegsegélyző egylet fiókja. 6. Első temetkezési társulat. 7. Timar temetk. társulat. 8. Szűcs-czéh 3-ik temetk. társulat. 9. Negyedik alt. polgári temetk. társulat. 10. A magyar szabó és 6 ik temetk. egylet. 11. Az izr. szent-egylet. 12. A keresk. ifjusag egylete. 13. Az iparos ifjusag egylete. 14. Tiszantui ref. közép-tanodai tanáregylet. 15. A debreczeni orvosgyógyász-egylet. 16. Tisztviselők egylete. 17. Kereskedői testület. 18. Nyomdászok, s betűöntők egylete. 19. Óak. tűzoltó egylet. 20. Casino. 21. Polgári kör. 22. Függetlenségi kör. 23. Szababélvő kör. 24. Debreczeni gazdasági egylet. 25. Kertészeti egylet. 26. Terménycsarnok. 27. István gőzhengermalom. 28. Czukor-

— Hát ön fog engem kivégezni? Tizenhat ór kíséretében vittek aztán a grófot a kivégzés színhelyére.

Tompa moraj hangzott végig az összegyűjtött néptömegben.

Bocarmé Hyppolit biztos léptekkel, felemelt fövel lépett előre; arca halvány de nyugodt volt.

Kezei hátravoltak kötve.

Midőn fölkötözték, és a szíjakat erősítették, az egyik segédnek ezeket mondá:

— Ne olyan gyorsan, hiszen még egy félórám van. Azután ezeket mondá: Ne olyan erősen, hiszen ez teljesen fölösleges.

Ezután lehajlott a deszka. Fejét maga helyezte arra.

Egy intés, egy esés — — és mindennek vége van...

Öt perc múlva a boltestet zárt kocsiban szállították el.

A gróf utolsó perceiről további részletek nem bocsátattak a nyilvánosság elé.

E halálhírtelen ellen a nép mindenütt kikelt, mignem a közönség figyelmét egy körülmény egészen más irányba terelte.

(Folyt. köv.)

gyár. 29. Légészeggy. 30. Dal-és zeneegyl.
31. Lövész-társulat. 32. Vadásztársulat. 33.
Torna-egylet. 34. Athletikai klub. 35. Kor-
csolyázó-egylet. 36. Csónakázó-egylet. 37.
Debreczeni honvédegyelet. 38. Zenede-egyl-
let. 39. Színügyi-egylet. 40. Lovaregylet.
41—65. 24. ipartársulat.

A földművelés és állattenyésztés ta-
lán legelő helyen említendő a lakosság
foglalkozásai közt. A mezőgazdaság sok-
kal nagyobb kört tart magához lekövte,
mint ezt a népszámlálás adatai 1881-ben
feltüntetni képesek. S a földművelés mel-
lett a gyümölcsenyésztés és szőlőművelés
is jelentékeny területen lankadatlan szor-
galommal foly. Bora bőven terem Debre-
czennek, melyet az utóbbi időben külföl-
diek kivinni is kezdtek. Fát a város er-
dőségei annyit szolgáltatnak, amennyire
csak szüksége van a lakosságnak.

Iparúzó a népességnek 12,42% ja,
24 különböző ipartársulat a kisipar dicse-
retel állására enged következtetni. Másrés-
ről pedig a gőzmalomok, gázgyár, cukor-
gyár, sörgyár, keményítő-gyár, tégl- és
cserép gyárak, s ezek körül a város hatal-
mas körkörülegéje kiválóbb épületeikkel,
s tekintélyes alaptökeikkel, a könyvnyom-
dák, könyvnyomda, kártyagyár, építkezési és
butorgyártó telepek, szódavíz, ecet, stb
gyárak gazdag felszerelésükkel hangosan
tanuszkodnak a város nagy iparának mai
fejlettségéről.

Debreczen kereskedelme oly
fokon áll, hogy az őt közvetlenül környező
Hajdumegyéni kívül a Kunságot, Bihar,
Szabolcs, Szilágy, Szathmár, Máramaros,
Bereg, Ung és Ugyocsa megyékkel mint
központ képes uralni.

A pénzforgalmat előmozdító pénzín-
tézetek: az osztrák-magyar bank fiókja,
a debreczeni takarékpénztár, a keresk.
és iparbank, az alföldi takarékpénztár, s
az iparegy. takarékpénztár.

Biztosító-társaságok: az első m. ált.
bizt. társaságok főügynöke, a „Tisza”
bizt. intézet, a francia-magyar biztosító
társ., „Patria”, „Gresham” stb. főügynök-
ségei.

A köztisztaság éber hatósági felügye-
let tárgya, s a lakosság általában rendez-
tisztasághoz szokott.

Az ivóvíznek nagy szükségben éppen
nincs a város népe, de bővében sincs; az
egyed-udvarokban levő kutak csak a leg-
magasabbban fekvő s ibatlatlan vízrész-
ből szolgáltatják fel a vizet; ivóvizet csak
a melyre fűrt közkutak adnak.

A talaj megfontolásának elhárítására
földalatti csatornahálózat van a város ter-
ületén kiépítve.

19 év óta a város utcái gázzal van-
nak világítva. Évenként 12 millió angol
köblábnál több gáz fogy el.

Egyházi tekintetben fölemlítendő, hogy
Debreczen a tisztántli református egyház-
ker. székhelye, itt lakik a kerület szepu-
rintendense. A debreczeni r. kat. egyház
elén pedig a kispapost áll. Az izr. hitköz-
ségek száma kettő.

A közoktatás ügyét az elemi isko-
lákön kívül egy ref. és egy r. kath. gym-
názium, keresk. közéletnoda, városi főreál-
tanoda, gazdasági tanintézet, földmives is-
kola, a reformátusok theologiai intézete,
jogakadémiaja, tanítóképzője, városi ipar-
os iskola, s vasárnapi iskola szolgáltatják.

Az irodalmi mozgalom ugy a könyv,
mint a hírlapirodalom mezején megtehető
elénk.

Kirándulás helyül legfőképpen a vá-
rost északraól környező nagy-erdő szolgál,
melyhez a város végső házainál kezdődő
impozáns fasor összelelkező lombjai alatt
makadam ut vezet.

Dr. Zelizy Dániel.

Földrajzi ismertetés.

Első része a monographiának a vá-
ros természeti viszonyait foglalkozik. —
(E szakaszt T i k o s Imre mérnök írta.)
Ebből megtudjuk, hogy a város határának
hosszasága nyugatról keletre 9,92 mért-
föld. A határ legdélibb pontja a hajduba-
gosi és mipepécsi határ összeszőgelése
közéleben van; legkeletibb pontja pedig
a Nagy-Csere keleteti részén.

A város legmagasabb pontjai a esa-
pó-utcai kerületben találhatók, legmélyeb-
ben fekszik a Miklós-utca végén. Az egyes ut-
czáknak a tengerszín feletti magassága
szintén közölve van e fejezetben, valamint
a város külterületének fekvése. A vizek,
folyások, dombok leírása után az é g h a j l a t i v i s z e n y o k ismertetése kö-
vetkezik S z i c s Mihálytól.

Az időjárás észlelését Debreczenben
Tamásy Károly gyógyszerész indította meg,
s ő közölte észleléseit a meteorológiai in-

tézetekkel; 1875-ben az észlelések vezeté-
sét a gazdasági tanintézet vette át, mely-
nek birtokában kitűnő észlelési műszerek
vannak. Ezt követőleg 27 év idő járása
van táblázatokban, számokkal kimutatva.
A földtani ismertetés dr. T ö r ö k
József kiváló tudósunk tollából került ki.
Debreczen épen szélén fekszik azon
homoktengernek, mely Szabolcsmegyét csak-
nem egészen elborítja, s Nyírségnek nevez-
tetik. Az elválasztó határvonalat a homok
és fekete agyag közt Debreczen szomszéd-
ságában a Tóczó nevű kis patak folyása
képezi.

A város homoktalajában tenyésznek
az évszázadok óta kipusztíthatlan erdők:
Nagy-erdő, Apafája, Monostor, Savós-kut,
és Gut, Nagy-Csere, Haláp, Tancsika,
Bánk és Pacz nevű erdőségek.

A két rendbeli talajon (homok és
fekete föld) kívül létezik még egy, a szik-
kés talaj a p i r e s i lapon.

A növényzeti viszonyokat K o v á c s
János főisk. tanár ismerteti, ki nagy gond-
dal és fáradsággal Debreczen határában
1139 féle növényt különböztet meg. Az
állattani ismertetést ismét dr. T ö r ö k
Józseftől találjuk fel az első rész utolsó
szakában.

Társadalmi viszonyok.

A m á s o d i k r é s z e. Debre-
czen társadalmi s egyéb viszonyairól szól
dr. Zelizy Dánieltől. Ez a műnek minden-
kire nézve „nagy érdeklélő” szakasza.
Itt van kicsiben előtárva maga Debreczen
város.

A város egészségügyi viszonyai, né-
pesedése, a város, mint törvényhatóságnak
terjedelme leírása, tisztikar, hatósági sza-
bályrendeletek, a törvényhatóság hivatalai-
nak ügyforgalma, a város vagyona utáni
bevételei (évenként átlag százezer frt) stb.
itt vannak előtüntetve.

A városnak közölcélokra tett nagy-
szerű adományai is fel vannak sorolva.

A város színházépítésre 150 ezer fo-
rintot adott; a város évenként ingyen ad
fát 5 ref. lelkésznek, 2 kántornak, 20 ta-
nárnak, 29 ref., 6 r. kath. tanítónak, a
reál iskolának, a főiskolának, valamennyi
elemi iskolának, a Szilágyi nevelőintézet-
nek, kisdóvódóknak, kath. árvaintézet-
nek, szegény ápolóknak, kórháznak stb.

Pénzsegélyben részesíti az egyháza-
kat, fenntart egy reáliskolát igazgatóval,
9 tanárral; ingyen iskolázatot, iskolák épít-
ésére 1876-ban 140 ezer frt készpénz
alapítványt tett. A hitfelekezeti iskolái
javarévenként 15 ezer, a kórháznak 10
ezer frtot ad, a hortobányi puszta isko-
lát állított fel. A homokon s fekete föld-
ön fekvő nagy város utcáit, tereit, ut-
jait kiköveztette; világításra évenként 17
frtot költ stb. stb.

Általában Debreczen a haza minden-
ügyének elősegítésében megbozza a maga
áldozatát.

A 6 kerületre osztott városban a
hatvan-utcai kerületben van 567 ház,
a péterfia-utcaiban 736,
a csapó-utcaiban 641,
a czepléd-utcaiban 746,
a varga-utcaiban 533,
a piacz-utcaiban 464.

Hogy Debreczen mennyire tösgyöke-
magyar város, kitűnik, hogy benne anya-
nyelve szerint magyar 49 ezer 320 ember.
Érdekesnek tartjuk itt közölni a kö-
vetkező statisztikai adatokat:

Van Debreczenben nőien férfi 14.654.
Hajadon: 13.176.
Nős férfi 9643.
Férjes nő: 9572.
Özvegy férfi: 738.
Özvegy nő: 2997.
Nejétől elvált férfi: 40.
Férjétől elvált nő: 111.

Van összesen Debreczen: 12,561 nő,
3023 nőcseléd,
465 férficseléd,
3890 iskolás fiú,
3125 isk. leány stb.
Iparral foglalkozik 6352 egyén ke-
kedéssel 1871.

Tanár, tanító van 113.
Ügyvéd 86.
Orvos 32.
Pap 13.
Tanítónő 23.
Mérnök 23.
Testi foglalkozásban szenvedők:
Vak férfi 45, nő 50
Siketék, „ 29 „ 28
Elmebeteg „ 25 „ 19
Hülye „ 26 „ 21
125, „ 118

Lakostály van Debreczenben: 11.645.
Ez pedig 177 pinceben, 11.324 földszin-
ten; 33 felemeleten, 96 első, — 12 má-
sodik, 1 harmadik emeleten.

— A közlekedésügyi miniszteriu-
mot felakarják oszlatni, s teendőit a többi
miniszteriumok közt felosztani. — A né-
met császár és uralkodónk Ischlben talál-
koztak. — A delegációkat október má-
sodik felében fogják összehívni... sza-
vazni. — Kossuth Lajosnak aranytol-
lat fog küldeni a nagyváradi 48 as part.

Debreczentől — Fiuméig.

— Ut ismertetés. —

Hetvenkét vasuti állomás!
Nyolcszázhat kilométer! Kimondani
is sok, hát még végig újni nagy melegben
kánikulában.

Sok biz az különösen kényelem szer-
rető embernek, de van az emberben egy
nemes ösztön: a tudás vágy, mely ha
előtérbe lép, nem gondolunk a távolsággal
s hogy ismereteket, tapasztalatokat gyűjt-
hessünk és saját szemünkkel győződhessünk
meg a hallottak igazságáról, öröm-
mel helyet foglalunk meg a szenes kocsi-
ban is, csak hogy mehesünk. Hiszen mint
az igazhívő muzulmánra Mekka, épen oly
varázshatással bír ma már a magyar em-
berre e név: Fiume.

Mert ki ne ohajtáná látni az annyis-
szor emlegetett Magyar Tengerpart egyet-
len szép városát, melytől oly sokat var a
magyar kereskedelem, melyhez annyira re-
ményt köt nemzetünk, hogy milliókba ke-
rült vasutal hozta magához közelebb s
folyvást milliókkal áldoz széppé, nagygyá-
tetelére és oda törekszik, hogy méltó le-
gyen a „magyar korona legszebb gyön-
gye” nevezetre, hogy versenytársa legyen
Triestnek a világkereskedelemben s áldást
hozzon, fényt arasszon a Magyar hazára
és nemzetünkre. —

Bizony nem is hiában várják nehe-
zen városuk fiai ama napot, midőn utnak
ered Debreczenből Magyarország legta-
volabbi pontja felé a civilizatio szentet evő
szőnyöve, pedig még addig annyiszor
lesz apály és dagály a quarnerói tenger-
öbölben, hogy ráérünk egy kissé beszél-
getni amaz utról, mely hitünk szerint a
kirándulók legnagyobb része előtt örökre
felejthetetlen és emlékezetes leendő. —

Ismertetésünkben csak futólag —
névleg teszünk említést Budapestről, mert
ez nincs oly távol Debreczentől, mint Makó
Jeruzsalemről, s barki bármikor könyebben
meglátogatja, megismerheti, hanem a népünk
a dunántúli vidékre, hol a változatosság
annyira gyönyörködteti a szemet és oly
sok megragadó szép pont tárul egymás-
után az utazó elé.

A budai déli vasuti időház környéke
igen szép kezdetnek, s mindenestre fel-
csigázza az ember várakozásának hérmé-
rőjét. Nem is csoda, mert a természet al-
kötő ereje, s az emberi munka és szorga-
lom versenyeznek itt egymással. Keletfe-
lől ő s Buda vára, északraól nyugatról a
gyönyörű budaihegyek szőlőfedte lejtői-
kel, szép kertjeikkel, fényes villáikkal,
delynyugatról a sashegy híres bortermő
szőlőivel, előttünk az öreg Gellérthegy
apró faultvényeivel, s szűnelen fénygető
citadellájával. Egy szép völgykaton, melybe
mégis benoitolt a világ legkitűnőbb előhar-
czosa: a lokomotiv.

Az emberi vasakat és tudomány
átfurta a sziklat, s a földtekét körülbrun-
csoló erős vaspantokon lelkendező gép
ragadja magát a dűbörgő vonatot az új
életre kelt Kelenföldön keresztül Promon-
tor felé. Baitól a hatalmas Duna folyam
hajjai hömpölyögnek alá, s tul rajta a viz-
színről felebező homályos parazaton át a
főváros nagyszerű épületei, s a nagy va-
suti hid körvonalai és a messze alföldi
róna lassan tűnedeznek el látkörünkben.

Tétényneí bucsuzunk a Dunától, s
áthaladunk a szép Tárnoki völgyön —
hol a régi magyarok nagy csatájukat vit-
ták egykoron, s Martonvásár után Nyé-
ket értjük, a hol a „szózat” megterem-
tője „nemzeti multunk legjelesb énekloje,
s legnagyobb epós költőnk” Vörösmarty
Mihály iakozott. Majd a nagy kiterjedésű
velencei tó mellett robog a vonat tovább
hazánk legrégibb városainak egyike Szé-
kesfehérvár felé, s még két vasuti állomás
és Siótok tornyai tűnnek szemünk elé a
Baiaton tava mellett.

(Folyt. köv.)

A trieszti merénylet és a fumei kirándulás.

Azon élénk hatás, melyet a petárda
világszerte okozott, talán sokszorozódva
nyilvánul azoknál, kik a debreczeni iparos
ifjuság által rendezendő kirándulásban részt
szándékoznak venni. Tudvalevőleg a ki-

rándulás rendezői gondoskodtak arról, hogy
a résztvevők a jelenben Triestben folyó
iparműkiállítást is mérsékelt utazási díj-
mellett megismerhessék.

A merénylet után az utitervnek az
előttele megtehető visszatetszést szűlt, ma-
denki veszélyeztetve látván személyét a
trieszti kiállítás csarnokaiban, sőt a ve-
mesebbek már a hajóról lezállás pillan-
tában várnak tüntetést. És sokan gon-
kozba estek, ha vajjon részt vegyene-
a kirándulásban.

Ez okból szükségesnek látszik, hogy
mely dolgokat megjegyezni. Mindenekelőtt
hogy Triestben nem u s a z a j m e n t e
Ugyanis ez az eredeti utitervnek csak a
lentéktelen pótléka, mely azért véte-
fel a programba, hogyha azoknak a
már Fiumében vannak, kedvök kerekedik
Triestbe is elmenni, kedvök töltés-
mentül mérsékeltébb áron. Ugyanígy
a dolog Velenceivel és a Bécs fele jö-
tellel is. Mindenkinek teljesen szabad
szésére bizatik az, megy-e Triestbe, Ve-
lenczébe, Bécsen át jön-e vissza, vagy
egyenesen azou uton, melyen a tartsa-
megy.

Másodsorban azon aggodalmakat il-
letőleg, melyek a tartsaság azon tagja-
nak sorsa iránt lappanganak, kik meg-
elmennek Triestbe, jegyzünk meg egy-
mást. Mindenekelőtt nagy tévedés azt
hogy a triesztiék nem tesznek külön-
get az osztrákok és magyarok között
inkább. Az irridentisták, kiktől a men-
let allitólág származott, nagyon jól
tudják azt, hogy a magyar legió harczolt
azt, hogy a magyar legió harczolt
czéért, miért ők küzdenek; nagyon jól
tudják azt, hogy a magyarorszag vert on-
Olaszország egységeert, és bizonytal-
szolgálatokat, melyeket Magyarország O-
országnak tett, meg nem felelték el
olaszok. És mi azt hisszük, hogy az ir-
dentistaktól bátran mehet Triestbe bárm-
kor a magyar csak békes czéllal menj-
más oldalról nem kell azt gondolni, min-
azok a merényletek olyan Hübele-Balan-
módjára 20—30 kiállítás nézni menő ma-
gyar ember kedvéert rendeztetének. Me-
renyület követ el az ember maganbosa-
ból, rablási szándékból, vagy politikai
szempontból, de nem nehény békes po-
gár ellen, hanem vagy ünneppélyes álla-
makkor, vagy magasabb állasu tényező-
ellen.

Épen olyanok tartjuk a kirándulást,
hogy a kirándulók ellen merénylet ren-
deztek, mint midőn a baka azt beszélte
békes tüzhelyt körülvevő családoknak hogy
ő r e a h a v o r u a l a t t á g y u v a l l ö v ő d ű l t e n .
Mintha bizony a generatisnak egyéb d-
ga sem volna, mint egy árva bakára ves-
tegetni a drága agyummunicziót.

Azoknak a merényleteknek van egy
kik hatulütőjük, és bizony a felől nyug-
tan mehetünk akár nyaralni is Triest-
Terünk szűk volta nem engedti, h-
e tárgyat inkább kifejtjük; de a d-
természete is feleslegessé tesz minden
vabbi magyaroztatást. Azok, kik a me-
renyület következtében akarnak vissza-
nálni és így elszalasztani szándékoznak a
ritkan kinakozó alkalmat megtekinteni Ma-
gyarország egyik büszkeségét, jövő nagy-
ságnak egyik biztosítékát, magyar tenger-
diszes kikötő városat, Fiumét, gondol-
meg, hogy épen olyan az eshetőség ar-
nézve, hogyha kiemenek az utcára, egy
megvadut mén eltiporja őket, mint am-
hogy Triestben petardát dobnak elejük.

A résztvevők száma így is le-
haladott már eddigél minden várakozástól.
Agy rémekért kár volna feláldozni a tá-
sasutazás örömeit.

UJDONSÁGOK.

* A monographiából mai száma-
ban igen érdekes fejezeteket közlünk. Al-
ból még az is megtudható, hány férő-
stb van Debreczenben. Még több érdek-
dolgat is fogunk közölni e műből, min-
az a könnyvpiaczra nem kerül, s így es-
kevesen olvashatják.

* Intézkedések a dalárünnep-
pélyre. A városunkban megtartandó da-
lárünnepélynél közreműködő művészek
bizottság, mint értesültünk, főleg az ideg-
nek érdekében intézkedett, hogy addig
míg vendégeink meg nem érkeznek, a sa-
házi előadásokra semmiféle előjegyzés
vagy előleges lefoglalást meg nem enged-
Es ez, tekintve a nagyszámú idegen ven-
dégekkel szemben színházunk elégtelen
voltát, igen helyes, — mert nem ké-
zelhetnénk valami nagyobb figyelmel-
séget, mintha a magukat előre bejelent-
s városunkat látogatásunkkal megújít-
kedves vendégeink, éppen a dalárok álta-
eszközöndő nyilvános előadásoknál ki-
rittatának — Ebből kiindulva, csak ha-
lyeselni lehet, hogy minden egyes előadás

a színházi jegyek
előadás napján ad-
szintűbbé van tév-
nem minden előad-
túl többre bejut-
zékeny házigazdák
hogy az ez iránti
ne teljesítsék. Ne-
ezen bizottságnak
nyíben a helybeli
beti egészen, —
jár el akkor, ha
ezekelőtt, mint ki-
mogatást tanúsít-
gyelemben részest-
ményjük, hogy e-
tűzött szigorú párt-
találja az egyedül-
minden igények le-
s a kellemetlenség
jusson osztályrészt

* A fumei

városunk polgárme-
napelőtt értesítette
ros polgármesterét,
ri és debreczenvidé-
zetése alatt f. év
fél 12 órakor fog-
érkezni, az indulás
ból szept. 9 én re-
már többiben köz-
* Revész h

riület hely bitv. pü-
szatériében — a h-
jubileumán vett
Geszten Tisza Kál-
ládját, mely a ny-
tölti el. —

* Vörös pá-
dal és zeneegylet t-
gyelmessé tetetnek,
daiar kaisapok a Sz-
Keszler Jakabnál,
ermeks gyűrűk Lőr-
tek, egyszerszintű fo-
pely tartamara mag-
sziveskedjenek, hog-
suthor ki és bevond-
szammal családokoz-
ség. —

* Másodvirá-
környékén levo ak-
látuató. Mint mond-
* Színház. A
előadás e hó 23 au-
több próbát tartotta
bókból F o l t e n y i
lett, még pedig tejt-
* Az ünnepe-
belső részének, foly-
szelése be van vege-
ndvar sokkal tetsző-
„Bika” szálloda
egymásután tűnnek
dalegyetek jönnek,
a tér. — A szin-
tén tisztogatják, új-
k a p u n a k a F e u -
zár épület közü fel-
van véve. Keddre e-
E mellett diszes áll-
a hőgyek viragot in-
nuló dalegyetekre.

* A fumei u-
lesleges most, mid-
egy nagy társaság
egy czikkünk arról
* Nem négy
dalárünnepely aka-
sebb. Egyará vált
lap megindítástól.

* Zenedenki
elsején veendi kezd-
tel aug 25 től eszkö-
* Vadnai Vil-
leendő operette p-
tűntetésekkel hal-
alkalmából Egerben.
kapott — száznál.
lunk is bizonyára
hódítani a közönség-
* A dalárünn-
senyét, miután Hube-
lárszövetségi karnagy-
nak találta a helyis-
nagyszerűen átalakít-
f o g j á k i s m e t e l -
összhangversenyt 180
ezeren hallgathatnak,
fér 5—6 ezer ember.

* Rablók az
éjjel 2 óra tájban, K-
birtokost álmából ko-
nyissa ki a szoba a
hogy: mit akart? azan-
emberek vannak itt!
a kocsis helyett egy-
sa ki az ur és adjon
A megtámadott tagad

Marshall Sons & Co. Lmtd

GRAEPEL HUGÓ (ezelőtt SCHMID H.)

fő ügynöke

Budapest, VI. ker., gyár-utca 53. sz., (bárány-utca szegletén 16. szám.)

ajánl

gőzmozgonyokat, cséplőgépeket,

ÖRLŐMALKOKAT,

(fogaskerekű és szíjhajtással)

lisztheng. és mindennemű szelelő és gabona-rostátok.

Árjegyzékek kívánatra

szor vetőgépek, Eckert-féle szélescsón szóró vetőgépeket.

Eckert-féle szabad, két- és háromvasú ekék,

MAYER-féle TRIEURÓK,

szecska-vágók, darálómalmok stb.

ingyen és bérmentve.

Kedden aug. 15-én

visszavonhatlan utolsó előadás.

KLEEBERG F.

legnagyobb állatsereglete a világon

A nagyvásár téren.

Az állatseregletben vannak: viziló, egy szarvóru, 2 elefánt, 3 király tigris, 12 oroszlan, jaguár, leopárd, hiéna, zebra, giraff, strucz, nagy gyűjtemény mindenféle majom fajtákból és több más állatok.

Az állatsereglet nyitva van reggeli 9 órától este 10 óráig.

Előadás, idomítás és étetés délután 4 órakor és este 7 órakor.

Belépti-díjak: I. hely 70 kr., II. hely 40 kr., III. hely 20 kr. — 10 éven aluli gyermekek az I., II. helyen a felét fizetik.

Katalogusok különféle nyelveken a pénztárnál kaphatók.

Egészséges, de levágásra szánt lovakat, valamint házi nyulakat vásárol az állatsereglet tulajdonosa.

Mindenféle természetes

ásvány- és gyógyvizeket

(ez évi nyári töltésűt, mint legsikeresebbet) u. m. bártfai, bilini, borszéki, bikszádi, budai, carlsbadi, csizi, czigelkai, emsi, Eger-só és Ferencz-forrás, friedrichshalli, gieshübli, gleichenbergi, halli, ivándai, koritniczai, Kissingi-Rákóczy, luhi, lipiki, marienbadi, mohai Agnes, parádi, selti; szolyvai, szulini, és preblau stb.

Továbbá mindenféle

olajban törött kész festékeket,

lenolajat, lenkenczét, (firneiszot) ecetet, kitünő és gyorsan száradó szoba-lagot, mely a behúzás után két óra múlva tökéletesen megszárad.

Valamint tátrai és lipitói turót, ementhali, grói, valódi francia Imperial és hagenbergi sajtokat, sajtogácsát, (quarglit) és végre a legjobb minőségű fűszereket, de különösen tisztán kezelt kávémat, mely ugy minőségre mint jutányosságánál fogva versenyez bárholonnan beszerzettekkel is, pontos kiszolgálás és jutányos áron ajánl

VARGA LAJOS

fűszerkereskedő Piacz, a távirtda és postaeépület mellett.

A FRANKFURTI ECZET főraktára.

Kiadó bolt.

A „Tisza“ biztosító társaság házában, a volt BERGHOFFER bolt-helyiség kiadó, értekezhetni iránta Huszár Károlylyal. Ugyanott fő-czós és sámsomi kerti borok kaphatók.

(246.)

Borsányi Viktor

gazdasági gépész

DEBRECZEN, N.-VÁRAD-UTCZA 2227. sz.

Ajánlja ujonnan épített s berendezett dustartalmu gépraktárárt, legújabb szerkezetű könnyű járgány-cséplőgépeit, különböző szelelő, valamint Backer-féle rostátit. üszög-választó szerkezettel, súly szerint választó Exportrostátit, konkoly, búkkönyv választóit, (Trieur) különböző egy és három-barázdás ekéit, Skót és Howard boronáit, vetőgépeit, szecska- s répavágó, tengerimorzsolóit, könnyen kezelhető ruhamángurlogépeit és minden egyéb kitünő szerkezetű gazdasági gépeit a legolcsóbb árak s kedvező feltételek mellett.

Készletben tart gőzcséplőgépekhez való tengelyek, rézperse-lyek, aczéldobsinek, csavarok, dugattyukarikák (kolbenringe) sat. részleteket.

Gépműhelyében teljesít mindenféle gép- és kazánjavításokat a legpontosabban, jutányos árak mellett.

Kávé — Thea

egyenesen HAMBURGBÓL, posta újanl bérmentve, csomagolással, tiszta finom zamatu árak 5 kilós zsákokkában utánvét mellett.

Rio finom erős	frt 3.40 kr.
Santos, szapora erős	3.60 "
Cuba ff. zöld erős	4.10 "
Nikaragua legfin. szelid	4.90 "
Ceylon kékes zöld, erős	5.— "
Arany-Jáva különös finom, szelid	5.20 "
Portorico izletes, zamatos	5.40 "
Gyöngy kávé nagyon finom zöld	5.95 "
Augustura nagyszemű, fin.	5.95 "
Menado barna, finom	6.35 "
Jáva I. a. nemesített	7.20 "
Afrikai gyöngy Mokka, val.	4.95 "
Arabiai Mokka valódi, nemesített	7.20 "
Stambuli kávé-vegyíték vagy Mokka és Campinas, nagyon kedvelt	4.95 "
Thea különkért Congo, ff.	2.30 "
Louchong, ff.	3.50 "
Tonkay finom, zöld	3.50 "
Családi thea különös fin.	4.— "
Asztali rizs	pr. 5 ko. 1.30 "

Arjegyzéket ingyen és bérmentve küld

A. B. Etlinger, Hamburgban.
(162.)

Tehenek és koczák a gazd. tanintézetből.

Folyé hó 13-ikán d. e. a lódi-jazás alkalmával, a nagyerdőn, a kir. gazd. tanintézet kísérelt számfelletti tehenei s tiszta mangalicza koczái elárvereztetnek.

Árverési hirdetés.

Melyszerint közönségesse tétetik, hogy az árverés, mely a tulajdonaihoz tartozó vadászati parknak 10 évre leendő bérbe adására a folyó évi jalius hó 31-ik napján a városházánál megtartott — a egy parlagi parcellán kívül, a több vadászterületekre nézve nem sikerült: avégett újabb határidőre folyó 1882-ik évi augusztus hó 1-ik napjának délelőtt 9. órája a városház nagy tanácsstermébe, az esetre pedig, ha talán az akkor foglalta lenne a kis tanács-teremben oly móddal tüzetett ki és tétetik az közönségesse, hogy az árverés kizárólag parcellánként fog történni, s az árverés kezdetéig zárt ajánlatok is elfogadhatnak de tartozik ajánlat tevő zárt ajánlatok mint a parcellákat egyenként megnevezni mind az azokért ajánlat összegét külön-külön kitenni. minde a másként szerkesztendő ajánlatok el nem fogadhatnak.

Egyszersmind a bérleni kívánó arra is figyelmeztetnek, hogy az árverési feltételek — melyekből mind a vadászterületek csoportonként mind azok kikiáltási áraik meghatározhatók — a számvevő hivatali közszemlére kivannak téve.

Debreczen 1882. aug. 7-én.

A városi tanácstól.

Előfizet

Helyben és

Egy évre 10 ft.

Fél évre 5 . . .

Előfizetési pénz

főpiaz, VECSEY

resztőségbe be

Előfizet

TELEGDI K. LA

KAROLY könyv

szervezettségél.

tal

Vilá

(?) Yannak

történelmében, m

polgárok keblébe

jongó örömet idé

vannak olyanok

lékerek elborul a

a szemekbe s nel

kedik fel a kebel

kéből.

Nekünk is v

aink!

Emlékezzünk

dikére! A mikor

sag napjának els

szét a hazán, mid

egyenlőség nagy

kesedésbe az egés

dön talpra állt a

haza, midőn . . .

De minek t

hogy mi történt a

Csak a napra

szívünk hevesen te

nagy, nagyon na

törteneimünkben,

a mely e napon s

eibukott, Gógotha

kezek örökre megse

Aztán eszünk

korszak, sötét szom

be jut a félistene

sorsfordulatot jelző

a világsi katasztr

szorul a szív, felze

kor, mely vissz

lenik meg szemü

arról beszél, hogy

nép e szomorú na

Ugy tetszik,

eszme bukását, m

három évvel ezelő

újra lejártszatnék,

fégyverezett sereg

zért, és mintha h

beesett nemzet k

A „DEBRECZEN

A mér

— Büntügyi

Az a körülmény

ítéletet egészen mas

volt, hogy a fiatal öz

miután a vidékről gy

telen, nemsokára egy

biró angolhoz ment

tak ezt a birapok. E

az már nyenkor leant

dolognak különféle m

Ugy hogy evekkel a

utan, meg sokáig képe

o gyilkossági per, mig

sora ezt is letüntetete

s azutan csendes lett

Husz év telt el

nyek után.

Husz év!

Mily hosszú idő

Az ifju kort felváltotta

lettek a férfiakból. Az

gyobbára kitörülte a

régmúlt eseményeket,

regeszerti jellegű öltö

melyre már nagyon k

szaemlékezni.

A grófi kastély